

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Paweł Księżak (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego M. G.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego
po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 20 maja 2020 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 11 maja 2020 r. M. G. wniósł protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, podnosząc, że:

- uniemożliwiono mu oddanie głosu w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r.;
- uniemożliwiono mu zapoznanie się z projektem karty wyborczej i zasadami przeprowadzenia wyborów poprzez odebranie stosownych kompetencji Państwowej Komisji Wyborczej w dniu 16 kwietnia 2020 r. w uchwalonej ustawie o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020, poz. 695). oraz przez zaniechanie odpowiedzialnych

organów do prawnego uregulowania powyższej kwestii, poprzez uchwalenie odpowiednich ustaw i wydania odpowiednich rozporządzeń.

Jednocześnie wnoszący protest wskazał, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego zmian w prawie wyborczym nie można dokonywać w okresie pół roku poprzedzającego wybory. Podniósł także, że jakkolwiek wybory Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzane na dzień 10 maja 2020 r. *de facto* nie odbyły się, to jednak *de iure* były zarządzane.

Wobec powyższego wnoszący protest wniósł o unieważnienie wyborów i procesu wyborczego oraz o unieważnienie uchwały nr (...) /2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 maja 2020 r. w zakresie § 2, wskazując, że niedopuszczalnym i niezgodnym z prawdą jest twierdzenie, że brak możliwości głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. wynikał z braku kandydatów.

W odpowiedzi na protest Prokurator Generalny wyraził pogląd, że protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu – a to z uwagi na okoliczność, iż wybory Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzane na dzień 10 maja 2020 r. nie odbyły się, zatem nie rozpoczął się też bieg czternastodniowego terminu do wniesienia protestu.

W odpowiedzi na protest Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wskazał, że z uwagi na brak możliwości stwierdzenia wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz podania go do wiadomości publicznej, nie otworzył się termin do wnoszenia protestów wyborczych, o którym mowa w art. 321 § 1 Kodeksu wyborczego. Wobec powyższego Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o pozostawienie protestu bez rozpoznania – z uwagi na brak podstawy do jego wniesienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Stosownie do art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684; dalej: k.wyb.) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Art. 322 § 1 k.wyb. stanowi z kolei, że Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 20 września 2011 r. (III SW 12/11) „protest wyborczy wniesiony z naruszeniem terminu to zarówno protest przedwczesny, czyli złożony przed dniem ogłoszenia wyników wyborów, jak i protest spóźniony, czyli wniesiony po upływie tego terminu”.

Zważywszy, że protest M. G. został wniesiony nie tylko przed ogłoszeniem wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej, ale w ogóle przed ich przeprowadzeniem – stwierdzić należało, iż jest on przedwczesny i został wniesiony z naruszeniem terminu, o którym mowa w art. 321 § 1 k.wyb. Nie ulega bowiem wątpliwości, że wybory Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzone na dzień 10 maja 2020 r. nie odbyły się – co zostało stwierdzone w uchwale nr (...)/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji powyższego nie doszło do podania wyników tych wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą – nie otworzył się zatem przewidziany w art. 321 § 1 k.wyb. termin do wniesienia protestu przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej, co z kolei uniemożliwiało merytoryczne ustosunkowanie się do treści podniesionych przez M. G. zarzutów.

Co się zaś tyczy zawartego w proteście żądania unieważnienia uchwały nr (...)/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 maja 2020 r. w sprawie

stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej podkreślić należy, że przepisy Kodeksu wyborczego nie przewidują środka odwoławczego od powołanej wyżej uchwały.

Mimo to należy zaznaczyć, że formułowane przez wnoszącego protest zarzuty będą mogły być ewentualnie poddane ocenie merytorycznej – jednak dopiero w sytuacji, gdy dojdzie do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej i Państwowa Komisja Wyborcza poda ich wyniki do publicznej wiadomości, a protest zostanie wniesiony w terminie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.